

Txell Bonet i Susanna Barreda: «A Rajoy li preguntariem si és feliç i dorm tranquil»

Les parelles de Jordi Cuixart i Jordi Sànchez denuncien la laminació de drets que pateixen els presos, que porten 200 nits a Soto del Real | "Nosaltres seríem les primeres que ens hauria agradat que s'hagués format govern el 22 de desembre", afirma Bonet

Susanna Barreda i Txell Bonet | Adrià Costa

La vida de Txell Bonet i de Susanna Barreda no és la mateixa des del 16 d'octubre de l'any passat. Va ser el dia en què l'Audiència Nacional va enviar a presó provisional els seus companys, Jordi Cuixart i Jordi Sànchez

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/140581/sanchez/cuixart/empresonats>), per un presumpte delictes de sedició arran de les protestes ciutadanes davant la conselleria d'Economia. Els dos dirigents sobiranistes porten 200 nits a Soto del Real i, mentrestant, a Barcelona, Bonet i Barreda lluiten per mantenir una certa normalitat dins l'excepcionalitat. S'han convertit en habituals dels mitjans i en protagonistes de manifestacions, i s'ho agafen com la manera de contribuir a mantenir viva la reivindicació per la llibertat de Cuixart i Sànchez.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=gtUR7qiGRe4>

Atenen **NacióDigital** poc abans que transcendeixi que el màxim dirigent d'Òmnium Cultural i l'expresident de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) hagin estat traslladats al mateix mòdul penitenciari. S'asseuen en un local del barri de Gràcia, on la família de Bonet hi ha tingut diversos

negocis al llarg dels anys, i miren de no perdre el somriure ni l'esperança. "És l'últim que es perd", repeteix la companya de Cuixart. Barreda, que durant el pont del primer de maig ha visitat Sánchez a la presó, insisteix que en algun moment la situació es posarà en contra de l'Estat. De moment, això sí, viuen pendents dels cinc minuts diaris de trucada de què disposen els empresonats.

- Fa dos-cents dies que Sánchez i Cuixart estan privats de llibertat. Com estan ells i com estan vostès?

- Barreda: Continua estant bé i fort. Els 200 dies es noten. La sensació d'estar tancat i que això no li poses final, comença a tenir el seu pes. Encara que siguis potent mentalment, costa acostumar-se a una situació com aquesta. I això comença a crear unes dinàmiques a nivell familiar i relacional diferents a les que teníem abans que ells fossin a dins [de la presó]. Tenim dies millors i pitjors, com totes les famílies, però anem fent perquè no tenim altre remei que seguir al peu del canó.

- Bonet: Hem de tirar endavant una família i, en cinc minuts de conversa diària, s'han de solucionar coses importants -com ara l'educació dels fills- que són gairebé impossibles de gestionar per carta. Ell fa molta meditació, té molt control mental; està en pau i se sent bé. L'estat d'ànim de la seva veu és positiu, esperançat. Els dos últims cops que hem parlat han estat de coses concretes que no són reflexions ni anàlisis. Des del primer dia ens hem dit que tant de bo demà mateix surti, però que hem d'estar preparats que això sigui molt llarg. Hem d'estar preparats per viure amb aquesta incertesa, hem de ser corredors de fons. La solució segueix sent viure molt al dia a dia, endur-nos més coses positives que negatives. Ens pregunten sovint si recordem la primera nit que van entrar a la presó, si va ser la pitjor, i jo crec que no. La pitjor sempre és la següent. Les que has viscut ja les has superades.

- Barreda: Malgrat viu el present, és una situació molt complexa. Tinc la sensació que com a família estem canviant, i ell també. Malgrat intenti ser fort, això tindrà unes conseqüències.

Barreda: "Tinc la sensació que com a família estem canviant, i ell també. Malgrat intenti ser fort, això tindrà unes conseqüències"

- Bonet: Com a parelles, és una cosa que et plantejes: quan surtin, com serà la nostra vida quotidiana? A diferència de la Susanna, que té els fills escolaritzats i ja tenien una rutina de família, jo n'estic construint una a distància. El primer aniversari del meu fill no l'he celebrat -tot i estar junts a la presó-, i en el meu cas he viscut sempre en l'anormalitat.

- Quina informació tenen d'ells? Què els arriba de la seva vida a la presó?

- Bonet: La informació de la trucada de cinc minuts. Si estic amb una altra persona, a vegades li passo. En Jordi em diu que les quatre parets són molt grises, que sempre són les mateixes cares, i que sentir una altra veu li fa gràcia. Tinc ganes de poder parlar amb ell cara a cara. Cinc minuts és molt poc temps per poder parlar.

- Barreda: Per sort tenen moltes visites, sobretot d'advocats. Jo agraeixo molt que, quan surten, passen una mica el *parte*, i diuen que el veuen fort, content. I això complementa la trucada diària, que és més de gestió que de saber com estàs.

Susanna Barreda i Txell Bonet Foto: Adrià Costa

- En el cas de Sánchez, a banda, hi ha hagut una sanció dura per haver gravat un missatge per a un míting de Junts per Catalunya. Com l'ha afectat?

- Barreda: Són moltes hores que ha estat tancat, passava divuit hores a la cel·la. Físicament, no et pots ni moure. Ell deia que podria escriure, però els últims dies se li feia pesat. Si ets actiu i no penses de fer coses, viure en aquestes circumstàncies costa, i més si saps que estàs allà de manera arbitrària. D'aquí poc s'acaba [la sanció].

- S'han sentit acompanyades?

- Bonet: El suport del carrer i la solidaritat són importants a nivell social. A nivell personal, tu tens les teves eines. Amb la meua pau interior i les meves pors i fantasmes interiors, m'ho he hagut de treballar sola. Sí que és cert que el fet que fem tantes entrevistes i que els nostres problemes puguin tenir tant altaveu ens ajuda a no sentir-nos soles. La solidaritat i la mobilització demostra encara més la injustícia d'aquesta causa. Si fossin criminals, dubto que tinguessin manifestacions multitudinàries al darrere i esdeveniments de solidaritat.

- Barreda: Sí que ajuda molt. Veus que no és una cosa que t'afecta només a tu, sinó a un país. Hi ha molta gent indignada amb el fet que hi hagi innocents a la presó, i necessiten fer coses: sopars, floretes, el que sigui, perquè tenen ganes de lluitar contra aquesta situació. Aquest cap de setmana hi havia llaços en una barana i sentia com una mare li deia al seu fill petit que això és per unes persones que estan tancades i volem que siguin a casa. Quan saps que això és per la teua parella, reconforta.

- Una de les frustracions que deuen viure és com fer-los arribar a la presó aquesta onada de solidaritat i suport que s'ha generat des de l'octubre.

- Bonet: El tema de les cartes sí que els arriba, pel que m'explica el Jordi. Són moltes persones que els confessen la seva solidaritat i que els expliquen com se senten d'agraïts. Quan ens donen els sacs de cartes perquè ens les enduem -si no, no hi cabrien, a la cel·la-, realment no tinc temps de llegir-les. Però justament ahir volia moure coses de casa, en vaig agafar unes quantes i

vaig notar que, realment, són com petites confessions de persones que els mostren la solidaritat. El dia del seu aniversari, que li vam fer un concert amb moltes intervencions a Santa Perpètua, com ho transmets? Ell em va trucar i els cinc minuts van ser d'or. Va poder parlar amb la família, amb gent d'Òmnium, amb trenta persones. En Lluís Brunet, fotògraf, va disparar amb ràfaga durant els cinc minuts i ha fet un *flipbook* que, quan passes les pàgines, sembla que es mogui. En Jordi se'l va mirar fins a la una en bucle. També en tenim un del nostre fill, de com es posa dret i juga amb una ampolla. Quina passada!

- Barreda: La part emocional és la que més costa que arribi. Tu els expliques els fets amb molta il·lusió -els quilòmetres per la llibertat, la pujada al Cavall Bernat-, i sí que els fa il·lusió, però a ells els costa més d'arribar. No ho viuen, els arriba el fet en si, però la part més emocional, l'abraçada o veure algú que li cauen les llàgrimes, ells s'ho perden.

- Bonet: La presó al segle XXI encara és més caduca perquè no hi entra la tecnologia. Les fotografies dels que van anar a Montserrat s'han fet virals i corren pels mòbils, i una cosa tan simple i tan inofensiva com aquesta no la poden veure.

Txell Bonet Foto: Adrià Costa

- Mantenen viva l'esperança que hi hagi una sortida de la presó abans del judici?

- Bonet: L'esperança és l'última cosa que es perd. El que no pots fer és llençar la tovallola. Ningú sap què pot passar, potser hi ha alguna cosa que pot desllorigar. En el cas de Sánchez, Cuixart i Oriol Junqueras, tot i que no és vinculant, es va fer una petició al grup de treball de detencions arbitràries de l'ONU, i la propera resolució sobre la qüestió és a finals d'agost. I potser cap dels exiliats és extradit i la justícies europees resolen que no hi ha rebel·lió. Si ningú és extradit per la causa, podrà la justícia espanyola mantenir-la? Potser sí, amb tot el que hem arribat a veure.

Bonet: "Si ningú és extradit per la causa, podrà la justícia espanyola mantenir-la? Potser sí, amb tot el que hem arribat a veure"

- Barreda: Hi ha una qüestió de voluntat. Si hi hagués una voluntat per tal que això anés cap a un altre camí, les vies es trobarien. Ells no deixen d'estar en presó preventiva, es pot acabar quan el jutge decideixi. Si realment hi hagués per qui hi hagi de ser una voluntat de canvi, hi hauria un canvi.

- Bonet: El que no podem és donar per suposat i no fer cap gest ni treballar perquè això canviï. Mentre hi ha vida, hi ha esperança.

- La dona de Josep Rull ens admetia en una entrevista a NacióDigital (<https://www.naciodigital.cat/noticia/152592/no/normalitat/familia/rull>) que tenia "clar que no seria curt". S'ha de ser fort i està determinat per gestionar aquesta situació. El més complicat és la gestió del temps?

- Barreda: Malgrat que sabem que no serà curt i que la gestió del temps és complicada, per mi el més difícil és la incertesa, perquè no et permet preparar-te per res. No saps si compliran la presó preventiva abans del judici i tampoc saps de què acabaran sent acusats. Tot és molt incert. La causa està agafada amb pinces. Personalment, és un motiu d'angoixa.

- Bonet: Només demano continuar tenint la força d'ara. Com que no saps a què t'enfrontes, es tracta de poder-ho portar amb la major serenitat possible. Pot ser que sigui un procés llarg, i que hi ha una sentència i una condemna, i que això requereixi recórrer a un tribunal supranacional. Sempre t'has de situar en el pitjor panorama i pensar que has de poder suportar-ho. En el nostre cas, que tenim fills, la vida passa molt més ràpid. Els fills et fan veure que perds etapes que són úniques. Aquestes renúncies familiars et fan veure que, si s'allarga la presó preventiva i finalment es demostrés que són innocents, el temps perdut ja seria regalat, i irreparable. Per això, cal la màxima serenitat, per assumir-ho i no girar-te. Probablement, com acabi tot plegat no depèn de mi, però com jo ho gestioni i ho digereixi sí que depèn de mi. No voldria afegir a la repressió la pròpia caiguda. No m'agradaria que passés.

Bonet: "Només demano continuar tenint la força d'ara. Com que no saps a què t'enfrontes, es tracta de poder-ho portar amb la major serenitat possible"

- Barreda: Els fills et fan preguntes i les has de poder respondre. Per exemple, la meva filla petita em deia: "Mama, però diuen que al papa li demanaran 30 anys. Si no surt fins d'aquí a 30 anys, jo ja seré una senyora". Ella en té 11 i 30 anys li semblen tota la vida. "Estaré tota la vida sense el papa", em deia. I has de poder respondre alguna cosa: "No filla, 30 anys no poden ser, com a màxim poden ser quatre", vaig dir. Has de poder expressar alguna cosa. I resulta difícil perquè no entenen què està passant, no saben què fa el seu pare en una presó.

- Confien en el trasllat a una presó catalana abans que hi hagi el judici? Tenen algun canal

obert per forçar el trasllat apel·lant a la situació familiar i la presència de fills menors d'edat?

- Bonet: El 23 d'abril, a través d'un advocat madrileny que es diu Carlos García Castaño, vam fer una petició d'acostament a Institucions Penitenciàries. Ara estem esperant la resposta. Volem saber quin és el motiu per sostenir aquesta situació sabent que ja som en un estadi de tancament de la instrucció. La petició és una causa superior, perquè interpel·la els drets dels menors a tenir una família, i la seva salut física i mental, condicionada ara pels viatges llargs a Madrid. Amb la llei a la mà, tant fixant-nos en la Constitució espanyola com en la Convenció sobre els Drets de l'Infant, la distància entre casa i la presó és totalment il·legal. Si Institucions Penitenciàries dona una resposta negativa a la petició, es poden emprendre d'altres vies judicials a l'estat espanyol, en paral·lel a la via internacional. El recorregut legal el farem fins al final.

- Barreda: El recorregut legal s'ha de fer. A vegades, li dic a l'advocat [Jordi Pina] que facin el que facin, ho han de fer ràpid, perquè el més important és que surti de la presó. Tinc la sensació que el jutge no es mira ni els escrits de la defensa, perquè les interlocutòries que apareixen són estrambòtiques. Evidentment, hem d'esgotar totes les vies, però continuo pensant que tot depèn d'una qüestió de voluntats. Hi ha d'haver la voluntat de buscar el mínim canvi i això podria començar per apropar-los a Catalunya. Fins ara, s'ha denegat. Les relacions polítiques i del moment Catalunya-Espanya és el que pot desllorigar la situació, més que les qüestions legals.

- Bonet: Ells tenen advocats penalistes. I, després, hi ha especialistes en dret penitenciari, que poden ser àmbits completament diferents. Per això hem volgut obrir la via amb advocats especialitzats en dret penitenciari, per sumar noves opcions. Res és garantia de res, perquè el nostre és un cas excepcional. Hem de picar a 100 portes si volem que se n'obri una.

Susanna Barreda i Txell Bonet Foto: Adrià Costa

-Evidentment, en el contacte que mantenen amb els "Jordis" hi ha converses personals o

familiars. Però també hi ha espai per altres tipus de missatges més vinculats a l'acció política i social? Quins posicionaments els traslladen quan els van a veure?

- Barreda: En el seu cas, hi ha un missatge recurrent sobre el fet que el procés serà llarg i que s'estan vulnerant drets fonamentals. Ell té la percepció que l'estat espanyol ho ha portat tot tan al límit que aquesta mateixa situació ens farà guanyadors. Han retorçat tant la llei que, en aquesta Europa del segle XXI, certes coses no es poden amagar com potser es feia en altres èpoques. A la llarga, això ens beneficiarà. No només a ells sinó també a Catalunya i la resta de l'Estat. S'estan vulnerant tantíssimes coses que, per força, això haurà de fer un canvi. Estem en un moment molt difícil, i la situació té un cost molt gran, però a la llarga portarà beneficis. I, a petita escala, com a família, la nostra experiència ens ha fet obrir els ulls sobre el submón de les presons, que ens era aliè. Era un tema distant per a nosaltres. Ara ens qüestionem moltes més coses.

Barreda: "S'estan vulnerant tantíssimes coses que, per força, això haurà de fer un canvi"

- Bonet: Hem de fer constar que les presons catalanes tenen molt més pressupost que les presons espanyoles. Potser certes coses estan delimitades per la legislació penitenciària, però estic convençuda que si hi haguessin més recursos a les presons, les comunicacions amb els familiars i la reinserció seria més senzilla. Sobre el tema dels missatges que ens traslladen, a vegades penso que entre la meua parella i jo, hi ha mig país al mig. Es produeix cert col·lapse. Un dia, per resumir tots els missatges que li havia de donar, li vaig dir: "Records de tothom". I estava trist perquè volia saber noms. En relació a si en les nostres converses també traspuen els temes polítics i socials, em ve al cap una conversa. En Jordi em va comentar: "Quan un estat asfixia tant, acaba explotant per alguna banda". Això m'ho ha va dir molt al començament, i jo potser no l'acabava d'entendre. I ara em sembla que l'interpreto millor, perquè hem arribat com a societat a situacions límit. Com s'explica, si no, que es prohibeixin bufandes grogues en un partit de futbol? És molt bèstia. Ell té una manera de fer, amb perspectiva i si vols d'una forma molt estoica, que reclama mirar-ho tot a mig i llarg termini. I és cert que estem passant per una època fosca i difícil. Nosaltres seríem les primeres que ens hauria agradat que s'hagués format govern el 22 de desembre.

- Quina diferència de perspectiva us donen les vostres trajectòries i de les vostres parelles?

- Bonet: Tinc per norma general comparar-me només amb mi mateixa. El que puc dir és que, des de més jove i en la meua feina com a periodista, tenir una mirada crítica sobre la societat. Perquè no hagi participat en projectes polítics de partit no vol dir que, des que tinc ús de raó, moltíssimes de les coses que he promogut no tinguin una mirada social, que promovia un altre model de societat. Ha sigut la meua manera de contribuir-hi. Vinc d'una família independentista, molt catalanista, que ha lluitat sempre per la llengua. I en Jordi ja va ser una persona insubmissa al seu moment i que, tot i haver tingut notorietat a partir de l'etapa a Òmnium Cultural, en la causa hi suma anys de trajectòria, des de ben jove. El simple fet de voler fer un referèndum és un acte de democràcia que qualsevol ciutadà, sigui o no activista, li hauria de semblar la cosa més normal del món.

- Barreda: Sempre ha viscut la política amb passió. No només des de l'època de la Crida. L'altre dia mirava entrevistes de gent que lamentava que els dirigents sobiranistes no havien previst un desenllaç com el que hem viscut. I, parlant amb en Jordi, puc assegurar que ell no preveia aquest escenari. Ell no pensava que l'estat espanyol, malgrat que es posés en qüestió la pròpia unitat d'Espanya, arribaria on ha arribat, perquè en el fons no creia que seria possible aquesta regressió de la democràcia.

Barreda: "En Jordi [Sànchez] no pensava que l'estat espanyol, malgrat que es posés en qüestió la pròpia unitat d'Espanya, arribaria on ha arribat"

- Bonet: Votar en un referèndum no és delictu. No pots atonyinar la gent. Hem assistit a coses tan bèsties com criminalitzar uns actes que no són delictu, i menys per ser castigats amb aquesta violència. Quan jo vaig conèixer el Jordi, que és una de les persones més generoses que he conegut a la vida, vaig flipar de la quantitat de projectes en els quals comprava accions amb els beneficis de la seva empresa. Ha ajudat mitjans com *El Temps*, altres setmanaris, projectes de cultura catalana. Sempre ha viscut amb ganes d'arribar a una societat d'acollida i gaudir de la cultura que aquesta societat t'ofereix. Sempre s'ha reivindicat molt a nivell cultural en aquest espai.

- Barreda: Vull emfasitzar que ell porta una vida política molt llarga. Li van donar una beca de la fundació nord-americana Marshall per estar dos mesos voltant pels Estats Units, i les seves prioritats van ser estat del benestar, minories i drets. Han estat les seves obsessions des de sempre. No pensava que, en el fons, estaríem vivint en un país on això és tan feble i s'ha posat tant en qüestió pel cas català.

Susanna Barreda Foto: Adrià Costa

- Heu rebut suport, d'una manera o una altra, del president Carles Puigdemont?

- Bonet: L'endemà del dia que els van tancar a la presó vaig anar a la Plaça Sant Jaume. Era el 17 d'octubre. El Govern en ple em va donar el pèsam -com ho dic jo per treure-li pes- i jo els el vaig donar a ells, perquè pensava que ells serien els pròxims. Va ser molt bèstia. Acabaven de tancar els nostres companys i em trobava amb el Govern, i veia una amenaça allà a sobre. Per la data dels 100 dies, estava amb els meus sogres i un periodista va rebre una trucada de Puigdemont que els la va passar a ells. Em consta que des de la presó de Neumünster va escriure una carta al Jordi. Sí que li ha donat el seu suport. He vist aquesta carta: és bèstia, ell escrivint el Jordi des de presons diferents. Li ha fet arribar a través d'un intermediari.

Bonet: "Em consta que, des de la presó de Neumünster, Puigdemont va escriure una carta al Jordi [Cuixart]. Sí que li ha donat el seu suport"

- **En el cas de Sánchez, a banda, també hi ha hagut contacte polític, tenint en compte que ha estat candidat a la presidència i número dos de Puigdemont el 21-D.**

- Barreda: Sí, a través de persones i de cartes. No només amb ell, també amb altra gent. Intenten desconnectar-los, però es fa el que es pot perquè això no passi al 100%. Sí que és veritat que s'estableix una xarxa mig clandestina que fa que persones que podrien o haurien de parlar de tu a tu, prenent un cafè, ho hagin de fer de les maneres més estrambòtiques.

- **Deia abans Txell Bonet que, si fos per vostès, el 22 de desembre ja hi hauria hagut Govern. Creuen que amb un executiu s'ajudaria més els presos?**

- Bonet: A nivell personal, i no estic parlant per boca de Jordi Cuixart ni d'Òmnium, penso que la situació ideal als països és que hi hagi Govern. Recuperar les institucions és molt important. I existeix un possible interlocutor si l'altra banda vol dialogar. El que passa és que no és feina meva dir com s'ha de fer el Govern, qui l'ha de votar i qui ha de ser el president.

- **Pel fet que hi hagi interlocutors institucionals, això milloraria la situació dels empresonats?**

- Bonet: No crec al 100% que el fet que hi hagi Govern ells siguin fora, però tot ajuda. De manera immediata, no, però tot ajuda.. El que no puc fer és pensar que perquè ara hi hagi Govern, ells sortiran. Jo no em puc fer la trampa. Però evidentment és molt important i necessari que hi hagi Govern, perquè seria molt millor que no pas anar a noves eleccions pel desgast general de tothom.

Bonet: "El que no puc fer és pensar que perquè ara hi hagi Govern, ells sortiran. Jo no em puc fer la trampa. Però evidentment és molt important i necessari que hi hagi Govern"

- Barreda: Crec que hi ha d'haver Govern i en Jordi [Sánchez] també ho creu. De fet, malgrat que la situació no serà normal, hem de procurar anar cap a una via d'una certa normalitat. Entre d'altres coses, s'ha d'acabar amb el 155, i un dels requisits és que hi hagi Govern. Probablement,

després ens trobarem amb aquella situació, com deia l'altre dia Enric Millo, en la qual retiraran el 155, però després el podran aplicar de manera quirúrgica. Ja estan dient que, si fas alguna cosa que no els agradi, tornarem. Però jo crec que això és una manera de posar en qüestió la situació: no ens deixen gaire vies d'actuació. Pel temps que s'està produint fins a l'arribada que hi hagi Govern, hem de dir que s'han intentat investitures, i algunes les han suspeses o bé el jutge ha decidit que no eren prou bons per deixar-los presentar, tot i tenir els drets intactes. No és que no s'hagi fet res en aquest temps, sinó que és tan complex que les solucions són difícils.

- Bonet: Això que deia la Susanna del Millo: a mi em va fer molta gràcia que ja va amenaçar que si es feia una cosa semblant al Diplocat, la suspendria. Abans, ell anava a actes organitzats pel Diplocat. I Andalusia té entitats similars. Moltes vegades es criminalitzen coses que es fan a Catalunya que altres autonomies fan servir les mateixes eines. A Andalusia, el PSOE té el suport de Ciutadans. Quan els interessa, aquestes oficines exteriors d'economia i cultura les troben molt efectives, i en tenen tant o més de les que teníem a Catalunya.

Susanna Barreda i Txell Bonet Foto: Adrià Costa

- Amb l'Estatut va passar el mateix. Es va recórrer l'Estatut elaborat a Catalunya quan textos elaborats a altres territoris de l'Estat eren calcats.

- Barreda: El problema que té el govern espanyol és que està preparat per lluitar contra un moviment independentista amb una via armada, però no està preparat per lluitar contra un moviment independentista de manera pacífica i massiva. Va fer provatures de coses que ratllen la legalitat i forcen la legalitat per la seva conveniència. Això, a la llarga, els portarà una factura.

Barreda: "El problema que té el govern espanyol és que està preparat per lluitar contra un moviment independentista amb una via armada, però no està

preparat per lluitar contra un moviment independentista de manera pacífica i massiva"

- Bonet: El preu ja és immediat. Tu, com a representant d'un govern i d'un país, vius feliç tenint una població així? És com certs dictadors africans, que es queden la riquesa del seu país i tenen poblacions analfabetes. Aquells senyors estan contents de tenir els súbdits així? Estan contents sent representants d'un poble així? Volen tenir la societat tan reprimida, silenciada, invisibilitzada? Es pensen que posant els nostres dos companys a la presó, totes les persones que pacíficament, de manera anònima, fins a 2,5 milions de persones, deixaran de fer manifestacions i deixaran d'existir? Pots tallar unes quantes flors, però no pots aturar la primavera. La catalanofòbia, que dona vots, quina moda és i qui la va implantar? Ells sempre parlen negativament, de supremacisme i de nacionalisme. Li agrada a aquest govern viure en aquest caldo de cultiu? Ells són feliços? Molts partits que creen el malestar de voler dividir, a quin preu? Voler tenir el poder a quin preu? Jo no dormiria tranquil·la.

- Barreda: Estan creant una desafecció que serà molt difícil de reconduir més endavant. Hi ha molta gent que ja ha desconnectat d'Espanya, que no se sent vinculada amb l'Estat. I després, si ho mires des de fora, la seva manera d'actuar indica que no ens veuen com a part de la seva societat, sinó com un enemic.

Barreda: "[El govern espanyol] està creant una desafecció que serà molt difícil de reconduir"

- Bonet: El seu concepte d'estat vol una uniformitat. Mai han concebut l'Estat com una riquesa de pobles. Això va en contra de mantenir la idea d'estat espanyol. La seva idiosincràsia xoca amb això. El projecte és impossible, perquè nosaltres tenim la nostra veu. O replantegen el seu projecte de país, o no hi hap ningú més, perquè és de pensament únic.

- Si coincidissin amb Mariano Rajoy, què li dirien?

- Bonet: Li preguntaria si és feliç i si dorm tranquil. Moltes vegades penso que aquestes persones que volen tenir el poder acaben sent esclaus de tot plegat.

- Barreda: Li preguntaria com es valora a ell com a president. Aquesta inacció que ell sempre presenta com una qualitat que té ha portat a una de les situacions més fosques de l'estat espanyol. Aquesta manca de fer política i de derivar la política cap a la justícia, i no enfrontar-se als problemes que s'ha plantejat, crec que la història el valorarà com un dels pitjors presidents que ha tingut Espanya. Ha prioritzat el seu partit i les seves incapacitats com a polític. Deu ser un bon gestor, deu estar content que a nivell econòmic Espanya ha prosperat, però com a polític real ha estat nefast. Ha portat Catalunya i ells mateixos a una situació molt delicada per manca de valentia i d'enfrontar una situació que li ha acabat esclatant a la cara.

- Bonet: El veig un personatge que no té gaire iniciativa pròpia. En les seves bambolines tenen tants conflictes d'interessos que, a vegades, aquesta inacció ve justament perquè tenen problemes interns. Tothom busca els interessos propis i no saben on anar.

- I al jutge Larena, quin missatge li traslladarien?

- Barreda: Què ha passat al seu cap des del tuit aquell que va fer dient que el problema català

només es podia resoldre de manera política i no judícia, fa tres o quatre anys. Què ha passat en tot aquest temps? Per què ha tingut una actitud tan radicalment oposada. Per què, si ell defensava que el problema havia de tenir una solució política, ara la seva actitud és contrària i té aquesta posició tan ferma de defensar la posició de la unitat d'Espanya a través de la justícia? Què ha passat pel seu cap?

- Bonet: És una molt bona pregunta. Li demanaria on és la violència i si vol fer amb nosaltres el viatge des de la porta de casa fins a dins de la presó.

Susanna Barreda i Txell Bonet Foto: Adrià Costa